

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност ПРОФЕСОР, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ, бр. 54 от 01.07.2014 г.

Рецензент: Коста Лимитров Герджиков, доктор по педагогика, доцент в СУ „Св. Климент Охридски“

Кандидат: Сашко Кръстев Плачков, доктор по педагогика, доцент в ЮЗУ „Неофит Рилски“

Във връзка с обявения от ЮЗУ „Неофит Рилски“ конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по област на висше образование 1. Педагогически науки и професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на технологичното обучение) единствен кандидат е г-н Сашко Кръстев Плачков, доктор по педагогика, доцент в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

I. Кратки биографични данни за кандидата

Сашко Плачков е роден на 06.07.1955 г. в гр. Рила, Област Кюстендил. През 1982 год. завършва висшето си образование в тогавашния филиал на СУ „Св. Климент Охридски“ в Благоевград. От 1985 год. до днес работи в ЮЗУ „Неофит Рилски“, като е преминал през йерархията на академичните длъжности: научен сътрудник III степен, асистент, старши асистент, главен асистент и доцент (от 2001 год.). През 1995 год. придобива образователната и научна степен „доктор“ (тогава „кандидат на педагогическите науки“). Владее английски, руски и сръбски език.

II Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

Представените документи за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ и процедурите, свързани с нея, са в

съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

От собственоръчно изготвения от кандидата списък с научно-изследователските публикации се вижда, че те са 63 на брой, като 22 са от периода преди доцентурата, а 41 са след нея. Тази първоначална количествена констатация показва, че е налице значително нарастване на публикационната активност на доц. С. Плачков, което е положителен знак за неговото творческо развитие и е аргумент за заемане на академичната длъжност „професор“. Кандидатът коректно е представил за рецензиране само трудовете, публикувани след 2001 год. и моята рецензия се базира на тях.

Жанровата им диференциация има следния вид:

- Една самостоятелна монография (№ 1 от списъка);
- Една колективна монография (№ 2/3);
- Четири студии (№ 5, 6, 7 и 8);
- Единадесет учебници и учебни помагала (№ 9-19 вкл.);
- Пет статии в научни списания (№25-29 вкл.);
- Пет статии в научни сборници (№ 37-41 вкл.);
- Шест пленарни доклади от национални и международни научни форуми (№ 47, 48, 50, 51, 55 и 58);
- Седем научни съобщения от национални и международни научни форуми (№ 46, 49, 52, 53, 54, 56 и 57).

Самостоятелната монография на доц. д-р С. Плачков е озаглавена: „Оценяване на качеството на образователния пакет за технологично обучение в първи клас“ и е посветена на изключително актуална проблема за днешната българска образователна действителност – оценяване и повишаване на нейното качество. Тя ни представя своя автор като самобитен, творчески мислещ и действащ изследовател, който пряко участва в този процес от дълги години и се идентифицира с него. Вярвайки в своя креативен оптимизъм, той вижда по-доброто бъдеще на

технологичното обучение в България, което трябва да се опрے на фундаментална методология (мислещия човек) и да се отърси от налаганите шаблони и стереотипи. Приемам книгата за авторско монографично изследване и ѝ давам висока оценка.

В колективната монография „Измерения на професионализма в дискурса на технологичното и професионалното обучение“ доц. Плачков участва с две самостоятелни разработки. Първата има пропедевтичен характер, свързан със създаването и функционирането на специалността „Педагогика на обучението по техника и технологии“ и на катедрата „Технологично обучение и професионално образование“. В нея авторът аргументирано ни запознава с целесъобразната необходимост от съществуването на тази специалност и компетентно ни представя как се организира нейната учебна дейност. Обосновава и резонната необходимост от функционирането на адекватна катедра във висшето училище.

Втората разработка е озаглавена: „Дидактическо моделиране на алгоритми за активизиране на практическото мислене в технологичното обучение на учениците“. Една от основните функции на алгоритмизацията на обучението се състои в това, учениците да различават съдържателната и операционалната страна на изучаваните знания. В тази връзка е представеният алгоритмизиран, теоретико-емпиричен модел за активизиране на практическото мислене на учениците в технологичното обучение, който е изцяло авторски и също заслужава висока оценка.

Четири студии на доц. Плачков отново са посветени на значими и актуални за българското образование проблеми. Три от тях са самостоятелни, а една е в съавторство, като е представена декларация за равнопоставеното участие на двамата автори. Две от студиите са под печат, за което също са представени официални служебни бележки.

В едната от тях (№ 5) акцентът пада върху следните когнитивни

компетенции и форми на мисловната дейност: формиране на понятия, планиране на поредица от дейности, вземане на решения, решаване на проблеми, възможности за разсъждения и проява на творческо въображение, чрез участие в изследователска дейност.

Целта на втората студия (№ 6) е да се покаже несъвместимостта на съществуващите модели за акредитация и рейтингово оценяване с обективното отразяване на постигнатите качествени изменения в образователната дейност при подготовката на бъдещи учители по техника, технологии и предприемачество.

Третата студия (№ 7) е пряко свързана с определянето на параметри на принципите на символно-аналитичната култура в образователното пространство, като се разчита на формирането на умения за решаване на въпроси и задачи, които се характеризират с новост в действията, подходите и резултатите.

Стилът на изложение в студията „За качеството на обучението в контекста на личната свобода и отговорност“ (№ 8) е философски и е пречупен през призмата на светогледа на автора.

Учебниците и учебните помагала са свързани главно с технологичното обучение в различни класове на СОУ. Те са широко популярни в нашето обществено пространство и са още едно доказателство за водещите позиции на доц. С. Плачков, като специалист в тази важна област на българската образователна система.

Петте самостоятелни статии на кандидата са публикувани във водещи научни списания, като две от тях са на английски език. Те са посветени на философията на технологичното обучение и европейското хармонизиране на компетентността на учителите.

Статиите отпечатани в различни научни сборници също са пет, като три са самостоятелни и две са в съавторство. Те разглеждат някои иновационни практики при оценяването на образователния процес в

средното училище, формирането на ключови компетентности, етническата толерантност в класа, същността на релацията умения-компетентност и др.

Пленарните доклади и научните съобщения на доц. Плачков също са с висока научна стойност, като шест от тях са изнесени пред чуждестранни форуми.

Научно-приложната и експертната дейност на доц. Плачков е свързана с участието му като ръководител, експерт, методик и консултант в повече от дванадесет проекти на различно ниво.

На базата на цялостното ми запознаване с научните трудове на кандидата за професор и на синтезираното им представяне в рецензията, смятам, че те притежават висока теоретико-приложна стойност и допринасят за развитието на педагогическата теория и практика. Личи умението на автора да съчетава утвърдени в педагогиката постулати със актуална интерпретация и възможност за извеждане на значими за „днешното” обучение и образование характеристики. Всички те допълват и обогатяват в още по-висока степен представата за разнообразното му педагогическо творчество, пряко свързано с научната специалност на обявения конкурс, и неговото безспорно участие.

Обобщавайки отбелязаното дотук в рецензията, бих могъл да кажа следното логически обяснимо съждение – научноизследователските публикации на доц. д-р Сашко Плачков отговарят на изискванията на Закона не само в количествено, но и в качествено отношение.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Синтезираното представяне на научните приноси е следното:

1. Разработен е модел на система от индикатори с обосновани равнища на съответствие за оценяване на качеството на образователния пакет за технологично обучение в първи клас (№ 1);

2. Осъществена е експертиза и е представен сравнителен анализ върху качеството на съвременния учебник по технологично обучение за първи клас (№ 1);

3. Разработена е теоретична концепция с научна обосновка за реконструкции и модернизация на обучението в Културно-образователната област „Бит и технологии“ (I -1, 2014; II -28, 2011, III -56, 2009; I -7, 2008; III -51, 2008; III -57, 2006);

4. Реализирани са проучвания за интегриране в технологичното обучение, в началния и прогимназиалния етапи на основното образование, на дигиталната компетентност и на компетентността „инициативност и предприемчивост“ (I -1, 2014; I -5, 2014; III -47, 2012; III -52, 2014; III -53, 2013; III -54, 2012; III -55, 2011, IV- 5, 2011);

5. Създадена е, и е внедрена система за дидактическо моделиране на алгоритми за активизиране на практическото мислене в технологичното обучение на учениците (I -2, 2007, IV -2, 2012; IV -3, 2012, IV -4, 2012);

6. Разработен е модел за хармонизиране на Държавните образователни изисквания в Културно-образователната област „Бит и технологии“ с европейските образователни директиви (II -48, 2012; IV -4, 2012; II -37, 2011; II -56, 2009; IV -7, 2009; II -41, 2008);

7. Разработен е, и е апробиран модел на компетентностен профил на учителя в бакалавърската програма по „Техника и технологии“ в съответствие с решенията и препоръките на Европейската комисия, и Националния класификатор на длъжностите и професиите в Р България (III -46, 2014; I -6, 2013; II -25, 2013; II -26, 2013; IV -1, 2013; III -48, 2012; II -27, 2011; III -49, 2011; II -38, 2010; II -39, 2010; III -50, 2009; I -8, 2008; I -3, 2007; III -58, 2004; II -29, 2003).

Доц. Плачков има богат академичен и административно-управленски опит в системата на висшето педагогическо образование (почти 30 год.). Неговите основни дисциплини са: дидактика на технологичното обучение;

методика на обучението по техника и технологии; дидактическо прогнозиране и моделиране; основи на техническото творчество; методика на професионалното обучение. През това време той също е поемал различни административни отговорности: заместник декан, ръководител на катедра, ръководител на център за свободно обучение и др. Участвал е в 11 научни журита. Забелязаните цитирания от други автори са 20. Подготвил е и подготвя докторанти.

IV. Критични бележки и препоръки.

Нямам критични бележки към кандидата.

V. Заключение

Като имам предвид цялостната научна и преподавателска дейност на доц. д-р Сашко Кръстев Плачков, то предлагам на уважаемите членове на журито да гласуват положително и той да придобие напълно заслужено академичната длъжност „професор” по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на технологичното обучение).

Рецензент:

02.10.2014

(доц. д-р Коста Герджиков)